

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
valamint a reclamatiók.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Előfizetési felhívás.
Exportáljunk Svájcba. Nagy Kálmán.
Észrevételeim „A tulok-bivalyöszvér“ című cikkre. Dr. Szentkirályi Ákos.
A szerkesztő megjegyzései a „tulok-bivalyöszvér“ című cikkre. Sz. Szakáts Péter.
Wyandotte tyukok. Grubicy Géza.
Fölvételi kellékek a görgényi erdőri szakiskolába.
Utasítás a javított szerkezetű Ásványi féle szab. aranka-írtó alkalmazásához.
Egyleti élet.
Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányi ülése.
Irodalom.
Öt nyelvű szótár. — Vásári tanácsadó. — Minden intelligens embert érdekelni fogja.
Rövid szakközlemények.
A biborhere, mint tarlónövény. — Lónak védelme a legyek ellen. —
Vegyesek.
Gyászhir. — Védoltás lépfene és orbáncz ellen. — Tüdővész, illetve száj- és körömtájás ellen. — Katonai szükségletek biztosítása. — Tenyész és használati lóvásár Jászberényben. — Rozsdafoltok eltávolítása a nikelezett tárgyakról.
Piaczi értesítő.

Előfizetési felhívás

A második félév küszöbén kérjük lapunk t. pártolói, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése akadályozva legyen.

Kérjük egyszersmind lapunk t. pártolói, kiváltképp az erdélyrészi gazda közönséget, hogy lapunkat, mint egyedüli országos jellegű lapot, ismeret körükben ajánlani s részére újabb pártolókat szerezni sziveskedjenek.

Lapunk az országos, általános gazdasági mozgalmak mellett, a specialis, Erdélyt érdeklő mozgalmaknak nem csak organuma; hanem előharczosa is. Gyakorlati irány-, svelleme- és tartalma félett hozandó ítélet kimondását nyugottan bizuk, önhietség nélkül, lapunk eddigi olvasóira,

Törekvésünk lesz jövőre is, hogy lapunkat színvonalon tartjuk s ez által

olvasóink bizalmát és pártolását kiérdemljük és biztosítsuk továbbra is, mi részben fáradságot és áldozatot nem kímélünk.

Az előfizetési feltételek lapunk honlókán olvashatók.

A folyó évben eddig megjelent összes számok is készletben vannak és egész évre szóló új előfizetőinknek szintén megküldetnek.

Mutatvány példányokat, egy hónapon át, készséggel és ingyen küldünk.

Kiváló tisztelettel

Az „Erdélyi Gazda“
szerkesztősége és kiadó-hivatala.

Exportáljunk Svájcba.

Franciaország és Svájc között levő vámháboru, továbbá monarchiáknak Svájcczal kötött vám és kereskedelmi szerződése oly kedvező viszonyok közé hozott, hogy a Svájci piacok versenyein terményeinkkel kedvező körülmények között jelenhetünk meg.

De ez a kedvező körülmény, még nem a siker. A siker biztosítása tőlünk függ. Egyik kulcsa a siker biztosításának terményeink magas foku minősége. Mert azon körülmény, hogy Svájc a francia export szempontjából fontosabb árucikkeket, nemcsak, hogy nem a kedvezményes vámmal, hanem az általános vámtarifa tételeinél is jóval magasabb harczi vámokkal sújtja, még nem teszi azt, hogy Franciaország nem exportálhat, nem versenyezhet, csak annyit jelent, hogy a francia export Svájcba nehezítve van, a versenyben bizonyos mérvű hátrányban van. Ebből kifolyólag ne úgy értsük Svájcba való exportunkat, mintha bármely selejtes árunk ott kedvező piactot találna. Az ily selejtes áru már magát a szállítási költségeket sem bírja meg, annál kevésbé képes magának ott piactot találni és biztosítani.

Azzal is számolnunk kell, hogy az exportálásra szánt kiváló minőségű francia áruk nagy vámot képesek elbirni. Számolnunk kell továbbá azzal is, hogy Franciaország, termelőinek kifej-

lett üzleti érzéke folytán, képes évről-évre és minden évben a termények bizonyos nagyobb mennyiségét piactra vinni. Így tehát a minőség mellett az évenként biztosított kellő mennyiség is szemünk előtt kell lebegjen. Még pedig a mennyiségnek fokozása, a szerint a mint terményünk évenként nagyobb és nagyobb piactot hódít.

Az a kérdés támad most, melyek azon termények, melyeket sikerrel exportálhatunk. Ha össze hasonlítjuk a Franciaországra alkalmazott vámtételeket a miénkkel, első sorban felfog tűnni, hogy a friss gyümölcsöt mi teljesen vámentesen vihetjük Svájcba, míg a francia export 4 franc vámmal van terhelve m-mázsánként.

Azért említem első sorban ezt, mert erdélyi részünken nemcsak, hogy lehet gyümölcsöt termelni, de klimánk, talajunk felszíni alakulása ráutal a nagyobb mérvű gazdasági gyümölcsstermelésre. Hányszor halljuk egyik-másik gazdától: „csak azért tartom ezt a pár juhot, mivel van egy kopár meredekecske oldalom, melyet másképp nem tudnék értékesíteni, csak mint juh legelőt; igaz, hogy az is gyenge.“ De az nem igen jut eszébe, hogy az ilyen gyenge juhlegelő akár hányszor sok jövedelmet adó gyümölcsössé alakítható át.

Nálunk a nagyobb mérvű gazdasági gyümölcs termelésről most kezd szó lenni. Tehát nagyobb számu gyümölcsfákat most ültetünk ki, most kezdünk nagyobb arányokban gyümölcsösöket létesíteni. Epen ezért kell körültekintőknek lennünk. Mindeztideig a kedvtelés és előszeretet vezérelt bennünket. Ha egy gyümölcsnek alakja, színe, ize, zamata vagy akármi tulajdonsága megnyerte tetszésünket, nem kérdeztük megfelelő-e klimáknak, talajunknak, és így természetesen sikerrel. Nem mindegy, hogy nedves talajomra kajszin barackot vagy körtét ültetnek. De emellett törekedtünk, hogy minél több fajta és fajta gyümölcsünk legyen kertünkben. Házi hertben érhető és természetes. A magam izlésére és kedvtelésére termelek, a jövedelem nem jó tekintetbe, (bár kis helyen is lehet jövedelmező gyümölcskertet létesíteni) a mi felesleges eladom, hogy épen értékesítem. Az eladást célzó gyü-

Elsőrendű

műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a. a. 10 (26-52) a. a. hová a levelek és rendelések intézendők.

Szuperfoszfát.
Párolt
csontliszt.

mölcs termelés, azonban másként itélendő meg. Ha nézzük Franciaország gyümölcs termelését, ott megvan minden vidéknek a maga gyümölcse. Kevés fajra és kevés fajtára szorítkoznak, de aztán kiválasztva a legmegfelelőbb fajt és fajtát nagyban termelik. Így válhatott csak híressé a Thomery csemege szőlő, a Nancy vidéki kajszinbaraczk, a Montreuil vidéki őszibaraczk, az Angers vidéki körte. Így fejlődhetik csak ki gyümölcs kereskedés és gyümölcs export

Az a négy francnyi vámkülönség csak egy lépés a svájci piac hosszú útjához. A többi utat mi kell megtegyük. Még pedig oly gyümölcsöt vive piacra, hogy a francia gyümölcs nehezen bírja ki a 4 franc vámot. Azt se feledjük, hogy utitársunk is van: Austria és kivált Tyrol fejlett gyümölcs termelése.

Első helyen kellett volna emlitenem a bort, mint export cikket. De erdélyi boraink exportjának egy körülmény nagyon útjában áll. Az, hogy a svájci fogyasztók kiváltkép a vörös borokat keresik, azok közt is a sima vörös borokat. Mi pedig kevés vörösbort termelünk, és ezen kevés vörösbort is fanyar vagy legalább is érdes. Pedig a vámkülönség tetemes. Monarchiánk 3 50 frc. Franciaország 25 frc. mellett exportálhat.

Sokkal több fontosságot tulajdonítok juh-exportunknak. Svájc 1891-ben 40 ezer darab juhot importált; ebből 10 ezernyit Franciaországból. A vámkülönség 0-50 és 4 franc darabonként. Maga a vámkülönség nem oly lényeges. De, ha tekintetbe vesszük, hogy a juh tekintetében Franciaország is importra szorul, hogy ezen kívül sikerrel léphetnének versenyre Németországgal, mely évenként 15 ezer darabot visz be Svájcba, inkább kitűnik a fontossága. Hozzá téve még, hogy hazarészünk husjuhok tenyésztésére van utalva klímája és extensiv legelő viszonyainál fogva és a juhtenyésztésnek főleg ezen irányu felkarolására általános szükségből eredő mozgalom indult meg, még nagyobb fontossággal bír.

Ezzel kapcsolatban mindjárt megemlíthetjük a sajtok exportálását is. Különösen hangzik, hogy a tejben, vajban uszó Svájcba sajtot exportáljunk. Pedig Svájc csak Franciaországból évenként egy millió franc felül importál sajtot. Hogy francia szempontból mennyire fontos kivitelű árucik, kitűnik a vámkülönségből. A mi kedvezményes vámtételünk mm.-ként 4 frc. a Franciaországgal szemben alkalmazott harci vám 25 frc. Azért említem ezt kapcsolatban a juh exporttal, mert a husjuhok felkarolásával egyívé tartozik a juhtej feldolgozása és örvedetes fejlődésnek induló juh csemege sajtjaink készítése, melyek rövid állandóságuk daczára nagyobb mértékben előállítva szép kivitelű cikket képeznének.

Kis gazdáinkra nagy fontossággal bírna a baromfi kivitelünk. Franciaország évenként eleven és leölt szárnyast 2 és fél millió franc értékben vitt svájci piacra, a legnagyobb részét leölt állapotban. A vámkülönség 10 franc métermázsánként, tehát mi mmázsáját 4 forinttal olcsóbban vihetjük a svájci piacra, feltéve az egyenlő tenyésztési és szállítási költségeket.

Sertés,- fa- és gabona kivitelünk már régebbi keletű, és e téren nem is Franciaország a versenytársunk, legfeljebb a dongafa exportban tesz számot, így a Svájc-Franciaországi vámháboru szempontjából nincs miért róla bővebben megemlíkezni.

Mindezen felsorolt cikkekre nézve a három negyedsiker a gazda közönség kezei közt van. Ha kellő minőségben és mennyiségben képes előállítani kevés dolga van a kereskedelemnek és kicsi fáradságába kerül a piacot megszerezni és fenntartani számukra.

Nagy Kálmán.

Észrevételeim „A tulok-bivalyöszvér” című cikkre.

A Békessy-Monostori-Ásványi-féle állatokról szólva szakkönyvekben talált adatok alapján felvitettem azt a kérdést is, hogy vajon nem-e valamiféle rendellenesége a hórnek, a szőrözetnek a hórfelek anyagának az oka annak, hogy az illető állatok a bivalhoz hasonlóan csupaszok, fekete bőrűek.

Ezt a cikket sem vette át az „Erdélyi Gazda” daczára annak, hogy az Ásványi-féle cikk abban idézve van majdnem egészen, daczára annak, hogy abban egy erdélyi gazdának — Tóth Albertnek — levelével a kérdés egészen új szempontból világított meg, mely szempont figyelmet érdemlő volta mellett Nagy Elek és Ajtai Péter esetei, tehát ismét két erdélyi birtokos esetei tanuskodnak.

A levél következőleg szól:

„Varsolcz, 1892. október 17-én. F. hó 4-én kelt fölkérésének — legjobb tudomásom szerint — készséggel tesztek eleget.

Az állatkiállítás Kolozsvárt Lázár István által bemutatott állítólagos korcokra nézve az én nézetem. illetőleg véleményem a következő:

Ez a két darab kérdéses borju — és-még több is — Varsolcz községben elletett és második vagy harmadik kézről jutott, mint ritkaság, az állatkiállításra.

A mint említém, községünkben néhány év alatt több ilyen borju esett, mely rendesen látszó külsővel, teljes szőrözetben és elég élénken látnak napvilágot. Szőrözetük azonban oly könnyedén van a bőrbe gyökerezve, hogy a szokásos anyai megnyalással — mint a forrázott malacsról — majdnem mind kijön, csak itt ott marad valami csekély takaró. Bőre ilyenkor rózsaszín, világos vöröses és csak később, a levegő, a nap, eső és por behatására barnul meg annyira.

En e satnyának, csenevésznek, egyszóval fejletlennek minősíthető állatok származását magának — a körülmények tekintetbe vételével — kizárólag és határozottan a beltenyésztés káros hatásából magyarázom.

Ugyanis községünkben a marhatenyésztést az 1887. év óta figyelemmel kísérem, mely idő alatt feltűnt az, hogy hol az egyik, hol a másik kisebb tenyésztőnél kifogástalan erdélyi fajtájú tehenektől évről-évre egy-egy kopasz, mondhatni torz borju esik, s mi több, az 1891. év tavaszán a kezelésem alatti gazdaságban is egy igen jól fejlett erdélyi fajtájú fiatal, 5 éves tehénnek egy szintén ily sajátos bikaborja lett, melyet későbbi megfigyelésért fölnevelni akartam, de nem sikerült, mert a hűvös istállónak vagy valamely ismeretlen oknak áldozata lett.

Boszankodtam, hogy célom meghiusult, s még inkább azon, hogy szép tehenemtől ilyen figura borjut kaptam. Kutatni és tapogatózni kezdettem, hogy ezen sajátos tenyésztési rendellenességnek, zavarnak valamiként nyomára jöjjenek, s kutatásomnak eredménye az:

1-ször: hogy valamenyi tehén, a mely ily csunya, piszok borjut ellett, az mindenik itt a községben születve, neveltetett tenyész-anyaállattá;

2-szor: hogy az a bika, mely után a későbbi években a kérdéses borjuk szörványosan estek, közös tehénscordánkban, mint kitartó, tenyészképes állatt, 8—10 éven át használtatt. Csak két évvel ezelőtt zárattott ki a tenyésztésből, hogy a baj nyomára jöttem.

Igy könnyen megtörténhetett, a mint tényleg meg is történt, hogy saját üsző-leányát és ez után esett üsző-unokaleányát is megtermékenyítette.

Itten látom én a beltenyésztés káros hatását, mikor is a bölcs természet éme eljárásért ily vézna eredménynyel boszulja meg magát.

Többen szarvasmarha és bival keverékének vélték, szakember is ily állítás mellett makacsul ragaszkodott, de ez tévedés, mert sem községünkben, sem szomszédságunkban bivalbika nincs, s mióta az öreg bikát eladták, kimustrálták, azóta ilyen rusnya borjuk sincsenek; hát ez nem elég világosan szól!?”

Elmondva az ígért historiát egyszersmind bemutattam a Békessy által „megfelelt” cikkem lényegét, melyből kitűnik, hogy én úgy a bivalkorcok kérdését általán. mint különösen a Békessy-Monostori-Ásványi-féle állatok kérdését nem tartom eldöntöttnek s ezért nem ismerhetem el bivalkorcoknak ezeket az állatokat.

* * *

Békessy cikkével ott fogok érdeme szerint foglalkozni a hol az először napvilágot látott. Három megjegyzését azonban mégsem hagyhatom szó nélkül.

Egyik megjegyzése a „korc” szóra vonatkozik. Azt mondja, hogy a „korc” szó a lehető legtévesebb elnevezés, mert nyelvünkön egész más a fogalma, mint a kosmopolitikus „bastard” kifejezésé. Ezt illetően részben csakugyan igazza van. Ezért használtam én is fenntartással a szót elébe írva az „ugynevezett”-tet. De tudom azt is, hogy a Királyhágon innen és tul is „bastard”-dal „fajleegygyel” egyértelműnek is használják a korc szót. Ebben az értelemben használja Margo Tivadar és Dapsy László is Darwin „A fajok eredete” című műben és ebben az értelemben használják mások is beszédben és írásban is.

A második megjegyzése Békessynek, melyről szólan akarok az, hogy a mikor annak idején az álta a beszerzett tulok-bivalyöszvért a debreczeni gazd. tanintézet istállójában megszemléltem: „nem fogadtam kétellyel az annak származására vonatkozó közlést.” Ez meglehet, nem emlékszem reá; annyi azonban bizonyos, hogy épen azota kételkedem azoknak a bizonyos állatoknak bival-tuloköszvér voltában. Különben is az, hogy akkor „nem fogadtam kétellyel” a mi állítottam, nem bizonyít semmit, lévén az a rossz vallásom, hogy bizonyos dolgokról nem mondok azonnal véleményt. A miért nem fejeztem ki kételyemet még nem következik, hogy elhittem azt. a mi mondatott: hallgattam, már pedig ilyen dolgokban a hallgatás még nem beleegyezés. De ha jól emlékezem Békessy nem is volt akkor a Pallagon a mikor én ott jártam.

Harmadik megjegyzése a kísérletekre vonatkozik és megrója egyuttal a magyar gazdák nagy részének azon sajtását, hogy gazdasági ügyekben csak magának — rekte a kísérletnek — hisz és daczára annak, hogy a krumpli a Felföldön és az Alföldön is köztudomás szerint jó terméseket ad, nem azt mondja, hogy ha mindenki termeli úgy én is termelni fogom, hanem azt, hogy majd kísérletet fogok tenni. Ez bizony igaz és lássa tisztelt kollegám ilyen csökönyös gazdák vagyunk mi is itt, kik Kolozsvár határán élünk. Mi is tudjuk, hogy a krumpli a Felföldön és az Alföldön is jó terméseket szokott adni és ennek daczára az erdélyi gazdasági egylet tanácsát kértük ki pár év előtt arra nézve, hogy termeljünk-e vagy pedig nem. Sok tapasztalt gazda tanácskozott együtt, egy része azt mondotta, „nem termelünk” a másik része azt, hogy „tenyünk kísérletet”. Tettek is és ma még sem termelnek krumplit, daczára annak, hogy az Alföldön és a Felföldön is a krumpli jó terméseket ad. Hiszen szépen jövedelmező tejgazdaságok vannak az Alföldön és a Felföldön is és ennek daczára sem merné senki Sárnásnak ajánlani, hogy oszlassa fel gulyáját állítson be tejgazdaságot.

Hát bizony a krumpli példa nem jól választott példa és én megmaradok a mellett, hogy a bivalkorc kérdését csak kísérlettel lehet vég-

érvényesen eldönteni, mert ha arról lenne szó, hogy valjon *megterem-e* nálam is a krumpli, akkor nevetséges lenne csakugyan ha tudva azt, hogy az Alföldön és a Felföldön nagyban termelik, én még kísérletet akarnék tenni; de ha *termelésről* van szó akkor előbb kísérletet tesztek.

Békessy cikkéből az tűnik ki, hogy Debreczenben, illetőleg az állatorvos ur előtt „*ez öszvér gyakran fordul meg*“ és cikke végén mégis azt írja, hogy *megnyugszik a „változhatatlanságban“*, mert távollétében eladták az általa kísérletre beszerzett, tulok-bivalkorsnak (Sic) tartott állatot és nem folytathatta kísérletét. Ez történt ezelőtt talán 15 évvel és még most is *változhatatlan* a helyzet *daczára annak, hogy bivaldöszvér gyakran fordul meg Vetési állatorvos ur előtt.* Furcsa, igazán furcsa, mert a ki Békessy szoban levő cikkének csupán befejezését olvassa, bizonyára azt fogja magában gondolni, hogy: még is csak ritkák lehetnek azok a bivalyöszvérek. Én csak a krumpli példára gondolok és Békessytől megtudva, hogy a Hortobágyon a hol aránylag kevés bival él a tulok társaságában gyakran fordulnak elő bivalyöszvérek, de határozottan tudva azt is, hogy nálunk még a sok bivalat és tulkot együtt tenyésztő vidékeken is *ritkán* születik bivalkorsnak tekinthető állat és a kutató praktikus gazdák egy részének ezekről is egészen más a véleményük, nem állok el a kísérlettől.

Dr. Szentkirályi Ákos.

A szerkesztő megjegyzései a „tulok-bivalyöszvér“ című cikkre.

Átvettem Békessy Lászlónak „A tulok-bivalyöszvér“ című cikkét azért, mert a cikkben saját véleményemet is megírva láttam. A debreczeni sajtó tanintézet Kontesz nevű tulok-bivaly öszvérét, mint akkor ottani gazd segédtanár magam is nemcsak láttam, de tanulmányoztam és annak egyes világosan a bivalra emlékeztető csont alakulásai folytán maig sincs okom kételkedni a felett, hogy annak ereiben bival vér is keringett.

Egészen más az és más ítéletet is alkotunk, ha valamit alapos tanulmány tárgyává teszünk, mintha azt csak egy futólag tekinthetjük meg.

Valamely ügyre és cikk átvételére nézve, nézetem szerint, nem az a fontos, hogy írója hová való, hanem a lényeg

Cikkíró, mint az erdélyi gazdasági egyesület irodalmi szakosztálya könyvkiadó vállalatának a referense és a kiadványainak szerkesztője sem keresi a keze alól kikerülő füzetek megírására mindég Erdélyben az írókat, pedig azok a füzetek és az azokban lerakott tapasztalatok sem kevésbé érdeklik az erdélyi gazdákat

A mily szokatlannak van jelezve az, hogy a jelzett cikket átvettem, a megnevezett többi pedig nem; ép oly szokatlan, úgy hiszem az, hogy akad annyira szabad elvű szerkesztő, mint csekélységem, a ki nem zárja el az írók attól, hogy a saját szempontjából és tisztán egyéni érdekből a szerkesztőt a saját szerkesztése alatt levő lapban meglecseztethesse, habár ez éppen nem érdekli az olvasó közönséget sem gazdai sem más szempontból.

Ezen elv alapján kutatnom kellene az összes lapokat arra tekintettel, hogy az azokban megjelent közleményeket kik és hovávaló gazdák írták, hogy a mit erdélyiek írtak, azokat az Erdélyi Gazdába átvegyem.

A ki cikkével az Erdélyi Gazdát megtisztelti, ha a cikk beválik, készséggel közlöm. De valamiképen az írók nem lehet korlátozni abban, hogy közleményét, mely lapnak adja, ép úgy

furcsa volna egy szerkesztőnek előírni, hogy mit vegyen át és mit ne a lapja keretébe illő cikkek közül.

Egyébként, hogy magára a tárgyra is ráterjek jelzem, hogy hazarészünk egyik nagyon tekintélyes és sok tapasztalattal bíró nagy birtokosától Pálffy Dénes urtól vettünk éppen a szoban forgó ügyre nézve egy igen autentikus levelet, melyet ime itten közlünk.

Tisztelt szerkesztő ur!

Az erdélyi gazda 24-ik számában olvastam Békessy László urnak egy cikkét a tulok, bival, öszvér kérdése felől. Ezelőtt egy néhány évvel láttam kettőt Udvarhely megyében Vargyason Gyertyánffy János nagy-birtokosnál, kinél azokat tehenei ellették bivalybikátóli megüzetés folytán, az állatok egészen olyanok voltak miképpen az a cikkben le van írva. Midőn először láttam két évesek voltak, megnéztem őket azután egy pár évvel, ekkor szép erős kifejtett ökrökké váltak és igában a legjobb szolgálatot tették. Később, hogy mi történt velük nem tudom, de Gyertyánffy ur, az érdeklődőknek tudom szívesen szolgál felvilágosítással; lakik Vargyason u. p. olasztelek via Baróth.

Kiváló tisztelettel
Pálffy Dénes s. k.

Mi ezen szíves sorokat a legmelegebben köszönjük és hisszük, hogy ezek ezen tudományos szempontból fontos ügy megvilágításához nagyban hozzájárulnak.

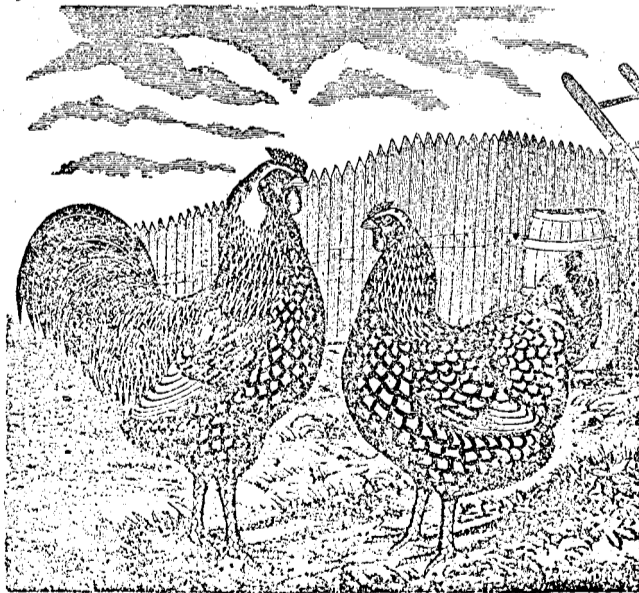
Irtunk Gyertyánffy urnak a kinek reméljük és várjuk szíves levelét, melyet a mint venni fogjuk, szintén nyomban közöljük.

Sz. Szakáts Péter s. k.
az „Erdélyi Gazda“ szerkesztője.

Wyandotte tyukok.

Nagy zavart okoznak a baromfi-tenyésztők között azon számos baromfi fajta, melyek újabb időben felmerültek, s többé-kevésbé felkaroltattak; mert a közönséges tenyésztő, az t. i. a ki piacra termel, s tenyésztéséből hasznot vár, mai napig sincs tisztában a felett, hogy a számos fajta közül, melyek azok, melyek a gazdaságra nézve hasznosak, s melyek azok, melyek csak sport tekintetéből jöhetnek figyelembe? Tenyésztőink legtöbbje leginkább a megnyerő külső után indul, és alaposan csalatkozik várakozásaiban, s csakhamar elítéli a fajbaromfi tenyésztést, nagy kárára úgy önmagának, mint az országos baromfi tenyésztésnek.

Wyandotte kakas és tyúk.

Ezen segíteni a kormánynak volna feladata, mely ennek előtte megállapította szakértő pomológusokkal azon gyümölcs fajtákat, melyek terjedése hazai viszonyaink közt, ajánlatos és minő körülmények közt, ép úgy feladata volna neki szakértő baromfi-tenyésztők által megállapítani a számos baromfi fajta között azon fajtákat, melyek a gazdaságra nézve hasznosak,

és mily körülmények között, mely fajták ajánlatosak a gazdasági tenyésztésre, s mely fajták azok, melyek csak sport tekintetéből jöhetnek számításba. Ennek eldöntése az országos baromfi-tenyésztési egyesület közreműködése mellett egy a kormány által összehívandó enquetenek volna feladata, melynek megállapodásait a kormány sanctionálná. Ezen nézetemnek annak idején a „Magyar Föld“ gazdasági napilapban adtam kifejezést, de úgy látom eddig sikertelenül. Pedig ez nagy horderejű kérdése a baromfi-tenyésztésnek és egyáltalában nem kicsinylendő, főleg most midőn a baromfi-tenyésztők előzónlődnak a számos külföldi fajtákkal, és a tenyésztő ugyszólván vakon megy neki a fajtáknak és sokszor keserűen csalatkozik bennük.

A fajták közül számos a kétséges értékű.

Ily kétséges értékű a többi közt a Wyandotte fajta tyúk, melyről ez alkalommal megemlékezni kívánok, most mindig sürűbben találkozunk emlegetésével. Egy sikerült ábrát is közlök, melyet egy amerikai lapból vettem át, a mely egy Wyandotte kakast és tyúkot mutat.

A Wyandotteok amerikai eredetűek, s több fajtának keresztezési eredménye, melyek most már állandósítva vannak, s mint fajta a kiállításokon külön osztályokban versenyeznek.

Ezen tyukok nagyok és szélesek, de azért arányos testalkatúak. Lábai és csőre sárgák, szeméi narancsszínűek, taraja alacsony, nyaka hosszú és telt, lábai tollatlanok, tollazatuk színe arany és ezüst pettyes. Edzetteknek látszanak lenni és jó tojóknak mondják, mit a múlt év őszen Budapesten rendezett nemzetközi baromfi-kiállításon a Raksányi Anna által kiállított Wyandotteokon magam is tapasztaltam.

Nálunk nem igen tenyésztetnek. Az amerikaiak agyba-főbe dicsérik, lehet, hogy nemzeti hiuságból, mert ők létesítették, lehet, hogy azon okból, mikép jó vevőkre találjanak, de lehet az is, hogy ott egészen beválnak és dicséretök igazságon alapul.

Tartózkodom ezen fajta felett ítéletet mondani; ez is egyik feladata volna az általam kezdetben említett enquetenek.

Grubicy Géza.

Felvételi kellekek a görgényi erdő-őri szakiskolába.

Lapunkban már közöltük, hogy a földmívelési minister erdőőrök kiképzésére Görgényben erdőőri szakiskolát állított fel, melyet október 1-én nyitnak meg.

Az is említettük volt, hogy ez is kolába való felvételt iránt a kérést júl végeig a földm. ministeriumhoz kell beadni.

Midőn a hatóságok, iskolák, erdőbirtokosok, testületek, szülők növendékek figyelmét ez iskolára felhívjuk, itt közöljük a felvételi kellekeket:

1. A tanulókul felvétetni kívánók tartoznak kimutatni, hogy:

a) 17 éves életkorukat betöltötték, illetve a belépés napjáig (legkésőbb október hó 8-ig) betöltik és 35 évesnél nem korosabbak.

b) ép erős egészséges testalkattal különösen pedig jó látó, halló és beszélő képességgel bírnak, a mely kellekek kincstári orvos, honvéd orvos, vagy vármegyei orvos bizonyítványaival igazolandók.

c) az elemi iskolát elvégezték, illetve folyékonyan jól írni, olvasni és a közönséges négy szám művelet szerint számolni tudnak.

d) jó erkölcsű magaviseletűek, a mi bizonyítvánnyal igazolandó.

e) katonai kötelezettségben állanak-e s ha igen, a katona könyvecské melléklendő;

f) állami ellátás mellett felvétetni kívánók hiteles szegénységi bizonyítványt kötelesek mellékelni.

2. A folyamodó tartozik kérelmét saját kezüleg írni, abban pontos címét megjelölni és folyamodványát legkésőbb július végeig a földművelési ministeriumhoz benyújtani.

3. Minden tanuló tartozik a belépés alkalmával magával hozni 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapzát, vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria csizmát, valamennyit új állapotban.

4. Azok a tanulók, kik saját költségre vétetnek fel, tartoznak az ellátásért és az intézetben való tartozkodás idejére adott ruházatért évi 150 frtoi fél évi előleges részletekben fizetni, tehát a szülők vagy gyámok kir. közjegyző előtt kiállított okmánnyal tartoznak igazolni, hogy az évi 150 forintot a kitűzött időre az iskola vezetőjének kezeihez lefizetik.

Az állami ellátás mellett felvett tanulók szülői illetve gyámjai, ha a tanuló az erdőőri szakiskolát a 2 évi tanfolyam teljes bevégezése előtt elhagyná, vagy pedig szabályszerint elbocsátandó lenne, a reá fordított költségeket egy évre 150 frtot számítva, megtéríteni tartoznak.

Utasítás

a javított szerkezetű Ásványi-féle szab. aranka írtó alkalmazásához.

A javított szerkezetű Ásványi-féle aranka-írtó, újabban állítható kezekkel láttatván el, a beállításnál arra ügyeljünk, hogy kerekei a fiatalabb heréseknél csak is 3—4 m/m-rel emeljék fel a tulajdonképpeni kefe szerkezetet a föld színe fölé, hogy így működése alkalmával az egész tisztító készülék, vagy is a kefék és fogsorok, a földdel való közvetlen érintkezéstől menten tevékenységüket teljes mértékben érvényesíthessék.

Igen természetes, hogy öregebb luczernásoknál a gyöktövek alakulásától függ a kefeszerkezetnek 1—2 c-m-re való emelése.

Alkalmazásánál a kiirtandó aranka fészkeket mindenekelőtt jól tövön lekaszáljuk, eltávolítjuk (nagyon jó ha szalmával elegyítve elégetjük), azután pedig az egész fészektartót annyira kiszáradni hagyjuk, hogy az eszköz működése alkalmával sűrűn álló drót keféi közé nyirkos föld ne rakodhassék, vagyis, hogy ezáltal működésében korlátolva ne legyen.

Az így előkészített tarlónak azután az aranka-írtóval neki megyünk és 80—100 ctm. közt játszó ide-oda való huzogatással mindaddig keféljük, míg a herefélék tarlójára csavarodott és rajta élősködő aranka szárait tönkre nem teszi, össze nem roncsoolja, a mi négyszögűnéterenként 2—3 perc alatt megtörténik.

Kezelésénél egyébként nagyon ügyeljünk arra, hogy mindazon arankás fészkeket, melyek erősebb lóher, vagy luczerna gyöktövekkel birnak, vagy a melyek az arankától igen erősen megtámadva lettek, többszörösen megkeféljük, illetve rajtuk az aranka írtót sűrűbben huzogassuk meg, hogy ezen kritikusabb pontokon is az arankát tökéletesen kiirthassuk.

E mellett legyen gondunk arra is, hogy működése közben az aranka-írtó keféi közé rakodott idegen anyagokat időközönként eltávolítsuk, hogy a kérdéses eszköz tökéletes munkáját ez uton is elősegítsük, biztosítsuk.

E célra egy tollszár vastagságu 40 cm. hosszúságban derékszög alatt meghajtott drót horog szolgál, mely az eszköz nyelén van elhelyezve.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya f. hó 22-én egyleti elnök Szabó József elnöklété alatt ülést tartott. A jegyzőkönyvet Sz. Szakáts Péter egyleti titkár vezette.

Jelen voltak: Báró Bánffy Ernő, alelnök, Benkő Mihály, Gr. Bély Ákos, Jakab László, Nagy Dezső, dr. Szaniszló Albert, dr. Szentkirályi Ákos, Szentkirályi Kálmán.

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvastatván, tudomásul vétetett és a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkötettek gróf Béli Ákos, dr. Szaniszló Albert és Jakab László tagtársak.

Olvastatott a heremag ügyi bizottságnak f. hó 2-án tartott üléséből kelt jknyve, mely egész terjedelmében tudomásul vétetett.

Ttkar ajánlatára Szekula Ákos Kolozsvárról az egylet évdíjas rendes tagjai közé felvétetik és ezek sorában melegen üdvözöltetik.

Földm. minister f. é. 29,151 sz. a. megküldi „A m. kir. gazd. tanintézeteken előadott tantárgyak csoportosítása, foglalata és terjedelme” című tervezetet véleményezés céljából, mely ügyben egyleti elnök elnöklété alatt báró Bánffy Ernő, Gyárfás Benedek, Vörös Sándor (előadó), dr. Szentkirályi Ákos, Benkő Mihály és Szabó Samu tagtársak és a titkárból álló bizottság küldetet ki.

Ugyancsak a földm. minister leira Thomasalak műtrágya beszerezhetése, — a Budapesten ősszel tartandó lóvásár, — valamint az időprognózis ügyében, melyek tudomásul vétettek; továbbá meghívta az egyletet a jövő évi állatörszeirás végett június 21-én és a mezőgazdasági szakoktatás ügyében jun. 22-én Budapestre összehítt értekezletre, melyek előbbiere elnökléleg felkértettek Tisza László és Hosszu József, — a másodikra Tisza László és Kodolányi Antal tagtársak. — Mindezek helyeslő tudomásul vétetnek. Ugyanezen minist. a könyvkiadó vállalat ez évi folyamának 150 példányára előfizet, mely meleg köszönettel fogadtatott.

Friedmann A. és Társa sertés rakodó ügyében vasuti üzletvezetőséghez beadott kérvényének pártolását kéri. Felhivatik, hogy a kérvény másolatát is küldje be.

Kolozsvár város tanácsa átír a dohánylug rovarirtó szer ügyében. Áttétetett a kertészeti szakosztályhoz.

Udvarhely vmegye lót. biz. elnöke megköszöni a székely udvarhelyi ügető versenyre adományozott 100 frank aranyat és tudatja, hogy első díjulatot ki. Tudomásul van.

Rosenberg szombathelyi vaskereskedő kaszát és aczél villát küld próbára. Kiadattak báró Josika Gábor és dr. Szentkirályi Ákos tagtársaknak.

Kolozsvár város árvaszék küldi néh. Pál Sándor hagyatékának eladásáról fölvett jegyzőkönyvét, mely egyleti ügyésznek adatik ki.

Bécsi gazd. egylet rézgálicot ajánl. — Tudomásul szolgál.

Rózsa kiállítás rendezősége a bíráló bizottságba tagokat kér küldeni. — Kiküldetnek báró Bánffy Ernő, Molnár Sándor, Sipos Gábor tagtársak.

Még egy pár kebli ügy elintézése után az ülés véget ért.

Irodalom.

(öt nyelvű szótár.) Robicsek Zsigmond budapesti könyvkereskedő kiadásában és Somogyi Ede szerkesztésében igen érdekes és valóban huzogató pótló vállalat indult meg. A vállalat címe: Öt nyelvű szótár és felőleli a magyar, német, angol, francia és olasz nyelvet. A műben igen fontos és gyakorlati újítást tapasztalunk, a mennyiben mind az öt nyelvnek szókincse egyetlen folytatólagos, megszakítottan abczerendben van feldolgozva, a mi lehetségessé tette azt, hogy minden egyes szó valamennyi többi négy nyelvre

le van fordítva. Hogy némi fogalmat nyujtsunk a szótár használhatóságáról, csak azt jegyezzük meg, hogy az aránylag szűk tér dacára összesen körülbelül 600.000 szót fog tartalmazni. Az egész mű 32 füzetben fog megjelenni és így egy füzet ára 30 kr. Mindazoknak, a kik idegen nyelvekkel foglalkoznak, melegen ajánljuk e közhasznú mű megszerzését.

Vásári tanácsadó czimmet jelent meg Monostori Károly budapesti állatorvosi akadémiái tanártól egy zsebkönyv alaku hasznos füzeteske. Célja, hogy az állatok életkorára vonatkozó tudnivalókat részletesen és világosan egybefoglalja, főleg a kis-gazdák számára, kik az effélével foglalkozó drága könyveket nem szerezhetik meg. 45 rajz van e kis füzetben. Ezen rajzok által minden könnyen megérthetővé és világossá van téve. Szól a fogakon tenni szokott hamisítások és egyéb kupecz fogásokról is. A végén egy rövid táblázatban összeállítja a szavatossági hibákat, kitéjtetve a megfelelő szavatossági időtartamot. Ára 1 korona, melyért a füzetet szerző megküldi.

Minden intelligens embert érdekelni fogja amaz irodalmi termék, mely a fő- és székvarosban több kiváló író és hirlapíró közreműködése mellett Weninger János hirlapíró szerkesztése és kiadásában az „Országgyűlési Értesítő” nyomdájában most kerül sajtó alá. Emlékalbum lesz az a milleniumra vonatkozólag, „Magyarország ezredéves társadalma (írásban és képen)” czimmet, terjedelmes füzetes kiadásban, melyhez annak idején diszes bekötési táblák járulnak. Ez emlékalbumban minden intelligens egyén arczképe, életrajza és családi összeköttetései közölve lesznek, oly sorrendben, a melyben azok a szerkesztőségbe jutnak.

Rövid szakközlemények.

— A biborhere, mint tarlónövény. Anderegg F. berni tanár a bibor herét (*Trifolium incarnatum*) mint tarló növényt is ajánlotta a „berni állattenyésztési szövetkezetnek”. Habár ezen nagyon gyorsan növő egyéves hereféle művelés által két éves növénynek lett változtatva mégsem állhatja ki a versenyt a vörösherevel, mivel sem hozam nagysága, sem tápértéke nincs akkora. És nézetünk szerint csak is mint tarló növény érdemel figyelmet. Becsessé az teszi, hogy benne korai zöldtakarmányt nyerünk, ugyanis 2—3 héttel előbb kaszálható, mint a vöröshere. Aratás után elvetve, ha jól telet, kora tavasszal már kaszálható a 60—70 cm. magas növény. Ha a telet jobban kiállja, mint a nagyon korai zöldtakarmányt adó őszi bükköny, mely erdélyi klímánk alatt még kísérlet képen is alig termelhető, úgy megérdemli azt, hogy gazdáink figyelmükre méltassák.

— Lónak védelme a legyek ellen. A legyek alkalmatlankodása ellen egyszerű és mindenki által ismert szert ajánlanak. Ha 4%-os carbolos vízzel megmossuk lóvainkat, állítólag a legyek nem bántják. Ezenkívül a már megelőzőleg véresre csipett sebhelyekre nézve is jótékony hatású antiseptikus szer.

Vegyes közlemények.

— Gyászhir. Galospetri Csongrády Kálmán földbirtokos, nyug. m. kir. belügyminiszteri titkár, a nagyszabenyi ev. ref. egyház megye gondnoka, Nagy-Küküllő megye választmányi tagja f. hó 20-án 58 éves korában Szász-Vesződön meghalt. Gamauf Vilmosné szül. Felső-szopori Tóth Angelca özv. cs. és kir. kapitány-hadbíró, az erdélyi gazd. egylet volt titkárnak Gamauf Vilmosnak édesanyja f. hó 21-én Grácban 78 éves korában meghalt.

— Védoltás lépfene és orbáncz ellen. Lapunk folyó évi 20. számában a vegyesek kö-

vött ugyanezen cím alatt a budapesti „Laboratoire Pateur-Chamberland“-nak egy közleménye jelent meg. Melyben tévesen, oda magyarázható tétel foglaltatik, hogy a lépfene és sertésorbáncz elleni védő oltásokat az 1891. június 19-én 9962 III—8. sz. a. kiadott ministeri rendelet értelmében az állattenyésztők és gazdák maguk is végezhetik, anélkül hogy szakértő állatorvoshoz fordulnának és csakis a védőtás elvégzése után kötelesek azt, mint bevégzett tény az I. foku hatóságnak bejelenteni. Lapunk olvasói érdekében ezen tévedést; mely figyelmünket akkor kikerülte helyre igazítjuk azzal, hogy az említett mini-teri rendelet csak a lépfenére vonatkozik, a sertésorbánczra azonban nem. Nem is vonatkozhatik mert az 1888-iki VII. törvényzikk 103. §-a világosan így szól: „Az orbáncz beoltása csak hatósági engedéllyel és állatorvos által történhetik.“ „A beoltott állatok a beteg állatokkal egyenlő ellenőrzés alá esnek.“

— **Tüdővész, illetve szájfájás és körömfájás elleni óvintézkedések Morvaországban.** A morvaországi cs. kir. helytartóság f. é. június 2-án 19.203. sz. a. kelt értesítése szerint eddigi hasontárgyu intézkedéseinek megváltoztatásával a magyarországi és horvátországi származású hasítottkormű állatok bevitelét tekintetében a következőket rendelte el: 1. A Bars, Hont, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt Kiskun, Pozsony, Sáros, Szepes, Trencsén, Turóc és Zólyom vármegyék-ből, továbbá Selmecz-Bélabánya sz. k. város és Budapest fő- és székváros területéről — a budapesti marhavásárok kivételével — származó szarvasmarháknak Morvaországba való bevitelét, a ragadós tüdőlob behurcolásának megakadályozása céljából, teljesen megtiltott, így tehát még a levágás céljából való bevitel sincs megengedve. 2. Az ezen törvényhatóságok területéről származó juhok és kecskék, továbbá az itt fel nem sorolt törvényhatóságok és Horvát-Szlavonország területéről származó szarvasmarhák, juhok és kecskék csakis vasúttal vihetők be s kirakásuk csakis oly állomásokon történhetik, a melyeken az állatoknak lerakási alkalmával állatorvosok által való megvizsgálása eszközölhető. 3. A Magyar- és Horvátországból származó sertésszállítmányok szintén csakis vasúttal szállíthatók be s csak az említett állomásokon rakhatók ki; minden olyan magyar- vagy horvátországi származású sertésszállítmány, melyben a kirakás alkalmával száj- és körömfájásban beteg állat találtatik, a legközelebbi tehervonattal, melyen más hasítottkormű állatok nincsenek, a feladási állomásra azon esetben visszaküldetik, ha a rendeltetési állomáson lévő közbüvőhídon le nem vágható vagy, ha más közelben fekvő ily vágóhidra a morvaországi állat-állomány fertőzésének veszélye nélkül el nem szállítható.

— **Katonai szükségletek biztosítása.** A nagyszabedű cs. és kir. katonai élelmezési rak-tár, továbbá a kolozsvári II. honvéd kerületi parancsnokság az 1893. évben biztosítandó katonai szükségletekre vonatkozólag kibocsátott hirdetmény illetve szállítási feltételeket egyletünknek megküldötte, hogy az érdekelt gazda közönség kellőleg tájékozódhassék. Az érdekelt gazda közönséggel szemben kötelességünknek tartottuk ezt tudomására hozni. És egyszersmind azt is tudomására hozni, hogy a nevezett szállítási feltételek egyletünk irodájában betekintheők.

— **Tenyész és használati lóvásár Jászberényben.** A jász-nagykun-szolnok megyei gazdasági egyesület a jelen év őszén — szeptember végén vagy október első napjaiban — Jászberényben tenyész és használati lóvásárt rendez. (A vásárra hozott lóanyag elhelyezésére a város állandó épületeket emel, miután a gazdasági egyesület a vásárt állandósítani szándékozik.)

— **Rozsdafoltok eltávolítása a nikelezett tárgyakról.** Hogy a rozsdafoltokat a nikelezett tárgyakról eltávolíthatjuk, e végből kenjük be azokat valamely zsíros olajjal és néhány nap mulva dörzsöljük meg jól szalmiaszeszben meg-

nedvesített posztóval. Ha ezek után még foltok maradnának, akkor mossuk meg azokat hígított sósavval és azután a legfinomabb trippelrel fényezzük.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru és értéktözsde. Gyenes és Balog gaboná bizonmáni czég jelentése az „Erdélyi Gazda“ részére. 1893. június 23.

Gabonauzlet. Az időjárás hazánkban a lefolyt héten általában véve nem volt kedvezőtlen, a mennyiben többnyire meleg napok voltak és csak helyenkint esett nagyobb zápor, a mely részben hevessége által, részben a már ugyanis elegendő nedvesség következtében károkat okozott. A vetések állása javult, különösen buza, a mig rozs nem nyert annyit eső által. A hivatalos jelentés folyó hó 1-től vagyis az általános esőzések bekövetkezése óta mintegy 8%-ra teszi a javulást, a mi nemi csapadást idézett elő, a mennyiben nagyobb javulást reméltek. Takarmányzikkék is javultak de nem tagadhaló, hogy sok helyen tulságos már a nedvesség. A hét végén nagyobb ködöket és rozsdát is emlegetnek, melyek mérvéről biztos tudomás mégnincsen. A külföldön Angol-Német és Franciaországban még mindig szárazságról panaszkodnak, a mig Amerikában normalis az időjárás. A gabonauzletben kész buza a héten malmaink által jobb keresletnek örvendett, melynek ellenében kis hozatalok és csekély készletek al-lanak. Így történhetett, hogy a mig a határidők lanyhák, a kész buza, ha nem is nagyobb emelkedési, de minden-esetre szilárd irányzatot tüntet fel, a hangulat tehát kedvező és a forgalmazott mintegy 100.000 mm. a hét lefolyása alatt mintegy 10—15 kr. árnyereséget ért el. Takarmányzikkék a külföld befolyása alatt állottak és minthogy ott szükiben van, nálunk is javult irányzatot tüntet fel.

Rozs. Mintegy 3—4000. mm. forgalom mellett lanyha irányzatot folytatott, minőség szerint 655—60 között zárul ide szállítva az árvasztaság tehát mintegy 15—20 kr. Őszi rozs szintén lanyhult 7—18—22.

Tengeri. Együtt halad a jelenleg folyó terminus irányzatával. Állomásokon azonban egy kis mennyiség budapesti paritason felül adatott el.

Zab. Mintegy 6—8000 mm. forgalom mellett az árak 680 és 725 között váltakoztak minőség szerint.

Árpa. Aig felemlíthető mennyiség köttetett még pedig takarmányárpa 5.75—6.10 között bpestre szállítva minőség szerint, finomabb fajtákban alig volt üzlet

Effectiv repce. Bándti 13.75—14 között jegyez Budapestre szállítva nevleg.

Egyéb czikkék változatlanok.
Határidőüzlet. Buza. A mig a kész áru üzletben a csekély készletek következtében ez irányzat elég kedvezőnek mondható, addig a határidő üzletben, kivéve a jelenleg folyó júniusi terminust, mely épen a csekély készletek folytán tariósabb mint az őszi buza, a mult hét óta némi hanyatlást tapasztalunk. Mely annak kifolyása hogy a hazánkban a vetések szépen javultak és fejlődnek. Takarmányzikkék, habár neuhány krajczár árvesztéséget szenvedtek is, elég jól tartották áraikat és a mult héthez képest most csaknem teljesen változatlanul zárlanak. A külföld németország szilárd Amerika eleinte szilárd később lanyhuló, a mig Franciaország és Anglia szintén lanyhuló irányzatot folytattak.

Ártéktözsde. A lefolyt hétről nem sok jelenteni valónk van, minthogy az üzlet csak igen csekély forgalmat tüntet fel. Tendenciózus irányzatról ezért nem lehet szó és csak a szerint, a mint kisebb vagy nagyobb szerű vétel vagy eladási megbázások jöttek, változtak a kurzusok

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az Erdélyi Gazda részére.)

A mesterséges takarmány termelésre való magvaknak nevezetesen téli búkkönynek, téli borsónak, muharmagnak, mustárnak, poháknak és csibehurnak, az első négynek kivételre is, oly nagy kelendősege volt, hogy bármely mennyiségnek könnyen akadt vevője. A többi magféléket ez időszertint nem keresik, kivételt még csak tarlórépa képez, mely oly nagy mennyiségben lesz vásárolva, hogy hasonló kelendőséget már évek óta nem észleltünk. Kinálnak tarlórépát látszólag igen alacsony áron is, de ezt gazdáink tekintetbe nem veszik, mert az alacsony ár nyitja az, hogy ezen tarlórépa nagy arányban csiraképtelen repcét tartalmaz

Jegyzéseink, nyersárut értve, 100 kilonkint:

Vörös lóhere névleg 60—65 frt.

Luczerna névleg 40—45 frt.

Muharmag 7½—8¼ frt.

Köles 6½—8 frt.

Kolozsvár, 1893. június 22-én. Tiszta buza 6 frt 60 kr 7 frt 60 kr. Rozs 5 frt 60 kr 5 frt 80 kr. Törökbuza 4 frt 60 kr 4 frt 80 kr. Zab 5 frt 80 kr 6 frt — kr Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr Méter-mázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyertya öntött 44 kr. Marhahus 56 kr. Konyhahiszt 6 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr.

Lenese 18 kr Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hecloliter.) Savanyu káposzta 10 kr. Savanyu répa 12 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznózsír 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 12 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Állatvásárok.

Debreczen 1893. június 19—20-án tartott heti vásári jelentés az „Erdélyi Gazda“ részére.

Sertés felhajtott 3500 drb. Eladatott 1407 drb. Árak: ½—1 évesig sovány párja 15—25 frt. Egy-évestől 1½ évesig párja 25—35 frt. 1½ évesétől 2 évesig párja 35—45 frt. Öreg sovány 45—60 frt. Kövér kilója 40—44 kr.

Június 20-iki ló és marhavásár. Ló felhajtott 220 drb.; eladatott 76 drb. Szarvasmarha felhajtott 420 drb.; eladatott 312 drb. Árak a megelőző hetiek!

Sertésvásári-jelentés az „Erdélyi Gazda“ részére. Budapest-Kőbánya, 1893. június 23-án. Megfelelő kész áru hiánya miatt lanyha volt.

Heti állagárak: magyar válogatott áru 320—380. klg. nehéz 46½—47 kr. 280—300 klg. nehéz 46½—47 kr. Öreg 300 klg. tuli 45—45½ kr. vidéki sertés 44—46 kr. Szerb 45—47 kr román — kr. tiszta klg. páronként 45 klg. ételsuly levonás és 4% engedmény szokásos.

Életsúly árak: Tengeri új frt 5.60 árpa frt 6.50 Kőbányán átvéve.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárokbán)

A piaci czikkék	Mérték	Gy. Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Máros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm	748	726	746	575	775	795	845
Elegy buza	"	700	—	618	500	675	736	658
Rozs	"	595	510	520	400	600	514	510
Árpa	"	—	408	—	—	—	500	—
Zab	"	720	458	594	500	675	543	590
Törökbuza	"	560	465	538	400	400	542	471
Széna	"	350	400	430	300	450	200	420
Alomszalma	"	200	120	210	100	280	130	200
Tüzifa	km.	—	250	300	300	250	350	380
Marhahus	kg.	52	48	52	52	48	62	56
Junius		17	22	15	15	22	23	22

A piaci czikkék	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Ujvárhely	Sz. Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	720	740	700	850	780	—	700
Elegy buza	"	600	650	600	700	580	—	475
Rozs	"	520	520	530	600	480	—	475
Árpa	"	400	400	460	500	—	—	—
Zab	"	420	450	530	550	500	—	550
Törökbuza	"	500	450	520	550	630	—	425
Széna	"	450	350	400	180	600	—	200
Alomszalma	"	200	200	140	90	300	—	40
Tüzifa	km.	200	240	220	200	240	—	250
Marhahus	kg.	46	48	44	52	48	—	48
Junius		19	19	15	17	20	—	17

A piaci czikkék	Mérték	Szász-Sebes	Csikserede	Deés	Dicső-Szent-Márton	Ezrébet-város	Fogarás	Gy. Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	550	—	—	600	750	1000	—
Elegy buza	"	450	—	—	400	618	944	—
Rozs	"	400	—	—	400	560	543	—
Árpa	"	—	—	—	380	—	—	—
Zab	"	250	—	—	350	500	555	—
Törökbuza	"	320	—	—	—	580	473	—
Széna	"	250	—	—	—	300	350	—
Alomszalma	"	120	—	—	—	150	140	—
Tüzifa	km.	250	—	—	700	250	300	—
Marhahus	kg.	52	—	—	48	52	48	—
Junius		31	—	—	26	21	—	—

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter

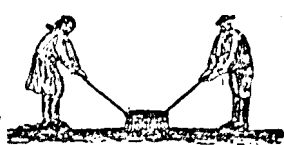
Javított szerkesztett szab. Ásványi-féle A RANKA-IRTÓ ESZKÖZ. Kapható

Budapest

Lipót körút 30.

Detrich Gyula

gőpgyárosnál.

Kolozsvárt

Kiss Ernő

vaskereske-

dőnél.

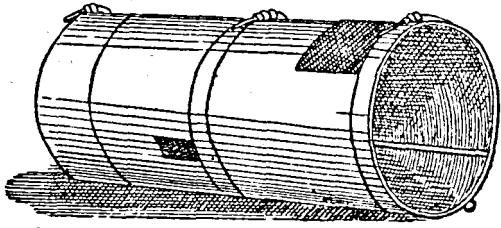
Ára 18 forint.

(5—x)

KÁDÁR GYULA

szabadalmazott:

gyors löhere magfejtő-készüléke

minden eséplőgéphez alkalmazható 5-szörös munkaeredménnyel és tartóssággal felülmul bármely más eddigi találmányt, ára 70 forint. Megrendelésnél a dob hossza és körmérete szükséges.

Gyár: NAGYVÁRADON

104 (1-5)

Kerestetik azonnali szolgálatba lépésre egy **kertész**, ki a konyhakertészetet, rózsák téli oltását és kezelését továbbá a műméhészetet is némileg bár érti.

Évi fizetése 100 frt és teljes ellátás.

Tudakozódhatni a *szerkesztőségben*.

2-3

Legjobb minőségű

muhar-és tarlórépa-magot

ajánl

Mauthner Ödön

magkereskedése

Budapesten, Andrásy-út 23. szám.

6 (25-52)

A f. évi június hó 17-én és 18-án megtartott nemzetközi permetező versenyen

az
I-s ő díjjal
(aranyéremmel) kitüntetett Vermorel-féle eredeti
„I' E C L A I R“

permetező
kizárólagos képviselője a magyar korona országai területén

Szávostt Alphons
magkereskedőnél

Ajálul permetezéshez Rézgáliczot (kékő), Szódát Azurint, Bndapest, V. Arany Város-u. 11. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. (1-3.)

Az általánosan elismert és használatban legjobbnak bizonyult

Önműködő

Peronospora permetezők,

kaphatók

az **ERDELYI PINCZE EGYLETNE**

KOLOZSVÁRTT.

50 (2-x)

Egy gazda se

mulassza el, saját jól felfogott érdekében mielőtt mag-szükségletét fedezi

Haldek Ignác

magkereskedéséből

(Budapest Károly-körút 9.sz.)

ajánlatot kérni.

16 (19--)